

לכבוד יומא דהילולא של רבן של ישראל רבינו שלמה יצחקי זי"ע

מוצג כאן לפניכם לנוחותכם שילוב של הגמרא עם רש"י

שביום זה נשתדל יותר ללמוד ראשית לכל

את הגמרא עם פירושו הזך והטהור של רבינו הקדוש

מסכת עבודה זרה

דף לו ע"א

הואיל וראוי לביאה מטמא נמי בזיבה [כו.]. לטעמא דגזירת זיבה משום ביאה הואי כדאמרן שלא יהא תינוק של ישראל רגיל אכלו במשכב זכור הלכך לא גזרו עליה עד לחזי לביאה: אמר רבינא הלכך הא תינוקת עובדת כוכבים בת ג' שנים ויום אחד הואיל וראויה לביאה מטמאה נמי בזיבה פשיטא כיון דתינוק משעה שראוי ה"ה לתינוקת: מהו דתימא האי ידע לארגולי האי תינוק כשראו לביאה הוא ערוס לארגולי להמשיך ישראל אכלו: והא לא ידעה לארגולי קמ"ל אבל תינוקת בת ג' אע"ג דבת ביאה היא אין בה ערמומית דלא ידעה לארגולי עד שתהא בת תשעה לא נגזר עליה קמ"ל: מיסתמיך ואזיל ר' יהודה נשיאה אכתפיה דרבי שמלאי שמעיה א"ל שמלאי לא היית אמש בבית המדרש כשהתרנו את השמן אמר לו בימינו תתיר אף את הפת אמר לו א"כ קרו לן בית דינא שריא דתנן העיד רבי יוסי בן יעזר איש צרידה על אייל קמצא מין חגב הוא: דכן שהוא טהור ומותר באכילה: ועל משקה בית מטבחה הדם והמים שהן בבית המטבחים שבעזרה: דכן לא גזרו עליהם טומאת משקין ופלוגתא היא לקמן דבן אמר דבן ממש דסבר אין משקין מקבלין טומאה אלא מדרבנן ובהני לא גזרו ושמואל אמר דבן מלטמא טומאת אחרים אבל טומאת עצמן יש בהן קסבר שמואל יש למשקין טומאה מן התורה להיטמא ולא מזו רבנן דלכניהו: ועל דיקרב למיתא מסאב הנוגע במת טמא ולקמן פריך הא דאורייתא היא ועוד הא חומר הוא ויוסף אסר מביע ליה: וקרו ליה יוסף שריא אמר ליה התם שרא תלת להא לקמן מפרש דהאי על דיקרב למיתא מסאב קולא היא: ומר שרא חדא ואי שרי מר חדא אחריתי אכתי תרתין הוא דהויין א"ל אנא שראי אחריתי מאי היא דתנן זה גיטך אם לא באתי מכאן עד שנים עשר חודש ומת בתוך שנים עשר חודש אינו גט להא לא אמר שיהא גט אלא עד י"ב חודש והוא כבר מת ואין יכול לגרש וזקוקה ליצם אם אין לו בן אבל אי אמר מעכשיו יהא גט אם לא באתי עד י"ב חודש ומת בתוך כך הרי זה גט ואינה זקוקה ליצם: ותני עלה ורבותינו התירוה לינשא ואמרינן מאן רבנותינו אמר רב יהודה אמר שמואל בית דינא דשרו משחא סברי לה כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו דב"ב דפריך יש נוחלין (דף קלו.) הכותב כל נכסיו לבנו לאחר מותו כריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה דלחוי משמע גופא מהיום שלא היה ראוי למכרם ופירא לאחר מיתה ואם לא כתב מהיום אלא לאחר מיתה לא אמר כלום ויירשן אחיו עמו או אם היה עליו צע"ח מאוחר לאחר מתנה זו צע"ח גובה את חובו רבי יוסי אמר אינו כריך דלחוי כתיב זמן בשטר לומר מעכשיו תהא מתנה מגופה של קרקע ופירות לאחר מיתה דאי לא צעי למיתב ליה אלא לאחר מיתה למה כתב זמן בשטר וה"נ זמנו של גט מוכיח דה"ק ליה מעכשיו יהא גט אם לא באתי ותנאה בעלמא הוא וכי לא אתא איקיים תנאה: וא"ר אבא בריה דרבי חייא בר אבא ר' יהודה הנשיא בן בנו של רבי היה הורה שהיא מותרת לינשא: הורה ולא הודו לו כל שעתו כל ימיו נחלקו עליו: ואמרי לה כל סייעתו א"ל רבי (אליעזר) לההוא סבא כי שריתוה לאלתר שריתוה דלא אתי כששמעו צו שמת: ה"ג לאלתר שריתוה דודאי לא אתי עוד: או דלמא לאחר שנים עשר חודש דהא איקיים ליה תנאה ותיבעי לך אמתני' דתנן הרי זה גיטך מעכשיו אם לא באתי מכאן עד שנים עשר חודש ומת בתוך שנים עשר חודש הוי גט דהא איקיים ליה תנאי ותיבעי לך לאלתר הוי גיטא דהא לא אתא או דלמא לאחר י"ב חודש דהא איקיים ליה תנאה אין ה"נ לאיכא למיבעי אמתניתין: אלא משום דהוית בההוא מניינא להכי צעינן צעיין לה

אקמייתא משום דהוית צההוא מניינא דרבי יהודה נשיאה דשרייה וידעת לאימת שרייה ומדרבי יהודה נשמע למתני' להיכא דאמר לה מעכשיו: אמר אביי הכל מודים לבשתצא חמה מנרתיקה ואפילו רבי יוסי היכא דאמר לה צהאי לישנא הרי זה גיטך לכשתאל חמה מנרתיקה: לבי נפקא קאמר לה לליהוי גיטא ומקמי הכי לא ליהוי גיטא ואי מיית צלילא לאו גיטא הוא ואע"ג דא"ר יוסי זמנו של שטר מוכיח עליו וכמאן דכתיב ביה מהיום דמי ה"ל כמהיום ולחחר מיתה ותנן מהיום ולחחר מיתה גט ואינו גט דמספקא האי לחחר מיתה אי תנאה הוי והכי משמע מהיום יהא גט אם אמות אי חזרה הוה דהדר ביה ממאי דאמר מהיום ולא דמי למתנה שכתוב ביה מהיום ולחחר מיתה דהתם הכי קאמר גופא מהיום קני ופירא לחחר מיתה אצל גט ליכא למימר הכי וכי האי גוונא מפרש לה ביש נוחלין (ב"ב קלו): וכי מיית בליליא גט לחחר מיתה הוא על מנת שצא חמה מנרתיקה ודכוותה הכא על מנת שלא אבוא כל שנים עשר חודש: מעכשיו קאמר לה לליהוי גיטא ע"מ שתתקיים תנאי זה וכי מקיים תנאי זה ונפקא חמה איגלאי מילתא למפרע דצעת מסירה הוי גט ואע"ג דמיית צלילא ה"ל גט מחיים ודכוותיה מת בתוך י"ב חודש הרי נתקיים התנאי שלא צא וה"ל גט למפרע: וכי מיית בליליא הא ודאי תנאה הוי וגט מחיים הוא כדבר הונא דאמר רב הונא כל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי ע"מ ודאי תנאה משמע וה"ק מעכשיו יהא גט ע"מ שתקיים תנאי זה וכל אימת דמתקיים תנאה ה"ל גט למפרע: לא נחלקו אלא באם תצא ומת צלילא דכוותיה התם צאם לא צאתי דאמרין התם ב' מי שאלחו קורדיקום (גיטין דף עב. עז). אם שתי לשונות משמע משמע מעכשיו ומשמע לכשתקיים אמר מהיום גלי דעתיה דמעכשיו לא אמר מהיום הוי משמע לכשתקיים הלכך ר' יהודה הנשיא סבר לה דרבי יוסי דאמר דאף על גב דלא כתב מהיום זמנו של שטר מוכיח עליו כמאן דכתב מהיום דמי וה"ל כמהיום אם מתי דאמרין במסכת גיטין (דף עב): תנאה הוא וכי מיית הוי גיטא למפרע מחיים ורצנן לית להו דרבי יוסי וה"ל כאם מתי גרידא דאמרין התם דלשון אם כי לא אמר מהיום משמע לכשתמות קאמר וה"ל משמע ולכשתאלא ולכשלא אבוא וה"ל גט לחחר מיתה: ר' יהודה הנשיא סבר לה כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו והוה ליה כמהיום אם מתי כמעכשיו אם מתי ורצנן לית להו דר' יוסי והוה ליה כזה גיטך אם מתי גרידא גופא העיד יוסי בן יועזר איש צרידה על אייל קמצא דכן ועל משקה בי מטבחיא דכן ועל דיקרב למיתא מסאב וקרו ליה יוסף שריא מאי אייל קמצא רב פפא אמר שושיבא מין חגב וראשו ארוך: ורב חייא בר אמי משמיה דעולא אמר סוסביל רב פפא אמר שושיבא וקמיפלגי יוסי בן יועזר ורצנן בראשו ארוך דסימני חגבים טהורים נפקא לן מארצה סלעס חרגול חגב ופליגי תנאי צאלו טריפות (חולין דף סו). בראשו ארוך איכא דלחין ליה בכלל ופרט לחין בכלל אלא מה שצפרט הגי מיני שרי אצל מין אחרינא לא וכל מינא דהני חין ראשו ארוך ואיכא דלחין בכלל ופרט בכלל ומרבי כל כעין הפרט לא ראי ארצה כראי סלעס וכו' הגד השוה שבהן שיש להן ד' רגלים ד' כנפים ויש להן קרסולין וכנפיו חופין את רובו אף אני אציא כל שיש לו ד' סימנים הללו: בראשו ארוך מר סבר ראשו ארוך אסור ומר סבר ראשו ארוך מותר רב חייא בר אמי משמיה דעולא אמר

ע"ב

סוסביל חין ראשו ארוך אצל חין כנפיו חופין את רובו לראות לעינים אלא צלמאס ע"י מדיתה: בראשו ארוך כ"ע לא פליגי דאסור והכא בכנפיו חופין את רובו על ידי הדחק קמיפלגי ה"ג בכנפיו חופין את רובו ע"י הדחק קמיפלגי. ולא גרסינן וקרסולין דהני קרסוליים לא חפו מידי שהן ב' רגלים ארוכין מן הארבעה ובהן הוא מדלג והיינו כרעים ממעל לרגליו לנתר וגו': מר סבר רובא כל דהו בעינן ומר סבר רובא דמנכר רוב הגרלה לעינים: בעינן: ועל משקה בי מטבחיא דכן: מאי דכן רב אמר דכן ממש ושמאל אמר דכן מלטמא אחרים אבל טומאת עצמן יש בהן רב אמר דכן ממש קסבר טומאת משקין דרבנן וצמסכת פסחים (דף טז). פרכין והכתיב וכל משקה אשר ישטה וגו' ומשני מאי יטמא הכשר: וכי גזור רבנן טומאה במשקין דעלמא אבל במשקה בי מטבחיא לא גזור רבנן ושמאל אמר דכן מלטמא אחרים אבל טומאת עצמן יש בהן אצל טומאת עצמן מדאורייתא רמיא עלייהו אם נטמא: קסבר טומאת משקין דאורייתא לטמא אחרים דרבנן וכי גזור רבנן במשקין דעלמא במשקין בי מטבחיא לא גזור: ועל דיקרב למיתא מסאב וקרו ליה יוסף שריא: יוסף אסרא מיבעי ליה ועוד דאורייתא היא דכתיב { במדבר יט-טז } וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב או במת וגו' דאורייתא דיקרב

טמא דיקרב בדיקרב טהור ואתו אינהו וגזור אפילו דיקרב בדיקרב ואתא איהו יוסף ולאסהיד על דיקרב למיתא מסאב דהא לאורייתא היא אבל דיקרב בדיקרב לא גזרין עליה והיינו יוסף שריא: ואוקמה אדאורייתא והכי קאמר על דיקרב למיתא מסאב טומאת שבעה אבל דיקרב בדיקרב לא מסאב אלא טומאת ערב: דיקרב בדיקרב נמי דאורייתא הוא דכתיב {במדבר יט-כב} וכל אשר יגע בו הטמא יטמא אותו שנגע צמת קרי טמא וקאמר כל מי שיגע בו אותו טמא יטמא: אמרוה רבנן קמיה דרבא משמיה דמר זוטרא בריה דרב נחמן דאמר משמיה דרב נחמן דאורייתא דיקרב בדיקרב בחיבורין בשבעה שהיה זה נוגע צמת צא חצירו ונגע צו: טומאת שבעה שלא בחיבורין ללאחר שפירש מן המת צא חצירו ונגע צו: טומאת ערב ואתו אינהו וגזור אפילו שלא בחיבורין טומאת שבעה ואתא איהו ואוקמה אדאורייתא דאורייתא מאי היא דכתיב {במדבר יט-יא} הנוגע במת לכל נפש אדם וטמא שבעת ימים וכתיב וכל אשר יגע בו הטמא יטמא משמע שבעת ימים כסתם טומאת מת: וכתיב והנפש הנוגעת בטמא עד הערב הא כיצד כאן בחיבורין כאן שלא בחיבורין אמר להו רבא לאו אמינא לכו לא תתלו ביה בוקי סריקי כלים ריקים כלומר דברים שאינן טעם: ברב נחמן הכי אמר רב נחמן ספק טומאה ברשות הרבים התיר להן שאינם נוהגין בה איסור וה"ק ועל דיקרב ודאי למיתא מסאב אבל מספק לא: והא הלכתא מסוטה גמרינן לה לטהור לכל איסור ספק טומאה מהתם נפקא לאפיק לה קרא בלשון טומאה ונסתרה והיא נטמאה מגיד לך הכתוב שעל הספק אסור מכאן אתה דן לשרץ לטמא מספק: מה סוטה רשות היחיד שהרי אין סתירה ברה"ר אף טומאת ספק בשרץ אינה אלא ברה"ר במסכת סוטה (דף כח:): אף טומאה רשות היחיד הא א"ר יוחנן הלכה לצספק טומאה ברה"ר טהור: ואין מורין בן ברבים כן ללא ליזלזלו בה טפי: ואתא איהו ואורי ליה אורויי תניא נמי הכי ר' יהודה אומר קורות נעץ להם לסימנן בין רה"ר ובין שדות של צקעה שהן רה"ר לטומאה שבעל השדה מקפיד בדריסת הרגל ועוד דאמרינן בהשותפין (ב"ב יב.) ד' אמות הסמוכות לרה"ר כגון מקום פנוי הסמוך לרה"ר והוא ארוך הרבה לז' אמות הראשונות רה"ר לטומאה ובאותן מקומות נעץ להן קורות: ואמר עד כאן רשות הרבים עד כאן רשות היחיד כי אתו לקמיה דרבי ינאי מי שאירע צו ספק טומאה ברה"ר: אמר להו הא מיא בשיקעתא דבנהרא זילו טבולו: והשלקות: מנהגי מילי לביסולי עוזדי כוכבים אסירי: א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן אמר קרא {דברים ב-כח} אוכל בכסף תשבירני ואכלתי ומים בכסף תתן לי ושתיתי כמים מה מים שלא נשתנו אף אוכל שלא נשתנה אלא מעתה חטין ועשאן קליות יצאו צתנור: ה"נ דאסורין וכי תימא ה"נ והתניא חטין ועשאן קליות מותרין אלא כמים מה מים שלא נשתנו מבריייתן ע"י האור אף אוכל שלא נשתנה מבריייתו ע"י האור מידי אור כתיב

אם אפשר לכונן עם בלימוד לזכות ורפואת ביתי דבורה בת חנה לאה